

LOKAL DELK-PLAN I KRLE 8. trinn

utgave august 2021

Innhold

KRLE-plan for kristne grunnskoler (læreplanen fra KFF)	1
Kristendom i teori og praksis – noen refleksjoner	8
Lokal DELK-plan i KRLE 8. trinn	9
Idébank	23

KRLE-plan for kristne grunnskoler (læreplanen fra KFF)

Innledning

Denne planen er godkjent av Udir 19. juni 2020 til bruk i kristne friskoler som er godkjent etter friskolelovens § 2-1a. Planen er basert på timetallet i den offentlige KRLE-planen, men gir samtidig rom for ekstra fordypning for skoler med utvidet timetall.

Kristne grunnskoler er opprettet på grunnlag av foreldreretten, som en hjelp til foreldre og barn som ønsker en kristen oppdragelse, jfr. ØSK artikkel 13 pkt. 3 og 4. Faget er et av hovedmomentene i synliggjøringen av skolens kristne profil (jevnfør friskolelovforskriften § 2A-2), og faget vil bære preg av skolens kristne grunnsyn. Hovedvekten vil ligge på undervisning om kristendommen. Andre religioner og livssyn vil bli presentert ut fra sin egenart.

Fagets relevans og sentrale verdier

Faget KRLE skal gi innsikt i kristendommen som grunnlag for tro og rettesnor for livet og oppmuntre til tilhørighet i et kristent trosfellesskap. Grunnlaget for kristne skoler er en overbevisning om at kristen tro uttrykker sannheten om den treenige Gud, verden, mennesket og fremtiden. Faget gir innhold til denne overbevisningen.

Faget gir kunnskap og innsikt som bidrar til elevenes identitetsutvikling og gir grunnlag for valg av livsvei. KRLE er et sentralt fag for å forstå seg selv, andre og verden rundt seg. Gjennom kunnskap om ulike religioner og livssyn skal elevene utvikle evne til å leve i og med mangfold i samfunns- og arbeidslivet. KRLE skal bidra til gode vaner, gi øvelse i etisk refleksjon og bidra til å utvikle elevenes dømmekraft i hverdagen og i møte med samfunnsutfordringer. Trygghet på eget ståsted og innsikt i andre religioner og livssyn vil øke forståelse og respekt for andre og gi grunnlag for å delta i dialog og arbeid for å skape godt fungerende fellesskap.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. I KRLE behandles verdispørsmål på bakgrunn av kunnskap om og utforsking av kristen tro og etikk, samt kunnskap om andre religiøse og filosofiske tradisjoner og ideer. Elevene skal bli kjent med verdiene som skolen og samfunnet bygger på, og hvordan de er forankret i kristendommen og også kommer til uttrykk i andre religioner og livssyn. Faget skal bidra til å gi elevene innsikt i kristen og humanistisk arv og tradisjon – hva som har stått fast og hva som har endret seg gjennom historien. Faget skal gi elevene kunnskap om menneskerettighetene og bevissthet om menneskeverdet som grunnleggende verdi, og det skal legge til rette for gjensidig respekt, toleranse og demokratisk medvirkning.

Læreplanen i KRLE legger til rette for at i tillegg til kristendommen, kan jødedom, islam, buddhisme, hinduisme, sikhisme, nyreligiøsitet og livssynshumanisme behandles både enkeltvis og i sammenheng. Til sammen skal elevene bli kjent med bredden av religiøse og ikke-religiøse livssyn.

Kjerneelementer

Kunnskap om kristen tro og praksis

Faget skal gi kunnskap om kristen tro og kristne trosuttrykk gjennom bibelkunnskap, trosgrunnlag, kirkens historie og estetiske uttrykk og ved å bli kjent med kirkens liv. Elevene skal få opplæring i grunnleggende kristen etikk. Faget skal gi kunnskap om det som er felleskirkelig og det som er spesielt for det eller de trossamfunn som skolen er knyttet til.

Kjennskap til religioner og livssyn

Faget skal gi kunnskap om og forståelse for kristendom og andre religioner og livssyn lokalt, nasjonalt og globalt og på individ-, gruppe- og tradisjonsnivå. Religioner og livssyn skal presenteres ut fra sin egenart med vekt på det som er sentralt. Elevene skal få kunnskap om viktige forskjeller og likheter mellom grunnleggende trosposisjoner og lære å reflektere over eget og andres ståsted. Elevene skal også få innsikt i hvordan kristendom og andre religioner og livssyn inngår i historiske prosesser og henger sammen med samfunnsendringer og kulturarv. Elevene skal bli kjent med mangfoldet av religioner og livssyn og med de ulike tradisjonenes indre mangfold. Faget skal gi grunnlag for refleksjon over majoritets-, minoritets- og urfolksperspektiver i Norge. Faget skal fremme respekt for enkeltmenneskets frie valg slik det er nedfelt i menneskerettighetene.

Utforsking av religioner og livssyn med ulike metoder

Elevene skal undersøke og utforske kristendom og andre religioner og livssyn som sammensatte fenomener gjennom bruk av varierte metoder. Forståelsen av kristen tro utdypes gjennom deltagelse i kristen praksis. Med utgangspunkt i et kristent livssyn utdypes og utfordres deres forståelse av religioner og livssyn gjennom analyse av og kritisk refleksjon over kilder, normer og

definisjonsmakt, og også gjennom møter med troende mennesker og hellige skrifter. Kjennskap til ulike syn på og definisjoner av religioner og livssyn inngår i kjerneelementet og er vesentlig for å forstå og håndtere mangfold.

Utforsking av eksistensielle spørsmål og svar

Elevene skal få hjelp til å bli bevisst menneskesyn, virkelighetsforståelse og verdier som ligger bak egne og andres handlinger, holdninger og ytringer. Faget handler om hvordan Bibelens Gud har åpenbart seg og om ulike måter mennesker har nærmet seg spørsmål om mening, identitet og virkelighetsoppfatning gjennom religioner, livssyn, etikk og filosofi. Faget skal gi rom for refleksjon, filosofisk samtale og undring ved å utforske eksistensielle spørsmål. Elevene skal også kunne forholde seg til spørsmål det er dyp uenighet om.

Kunne ta andres perspektiv

Faget skal gi elevene mulighet til å utvikle egne synspunkter og holdninger i møte med andre gjennom innenfra- og utenfra-perspektiver og gjennom dialog og refleksjon over likheter og forskjeller. På den måten skal faget bidra til at elevene utvikler interesse, forståelse og respekt for hverandre uavhengig av kulturell, sosial, religiøs eller livssynsmessig bakgrunn. Faget skal bidra til at elevene utvikler mangfoldskompetanse. Samiske perspektiver inngår. Temaer knyttet til kjønn og funksjonsevne inngår også.

Etisk refleksjon

Faget skal bidra til å utvikle forståelse for rett og galt, med normforankring i kristen tro og etikk. Undervisningen skal stimulere til kritisk tenkning om hva som er sant, rett og godt, og hvordan vi påvirkes av og påvirker samfunnet, naturen og menneskene rundt oss. Elevene skal kunne identifisere etiske dilemmaer og drøfte moralske spørsmål ved hjelp av kunnskap, egen erfaringsbakgrunn, evne til innlevelse og ulike etiske modeller og begreper. Gjennom deltagelse i prosjekter med fokus på å hjelpe og glede andre, oppøves gode holdninger og evne til innlevelse. Etisk refleksjon gir mulighet til å håndtere store og små spørsmål, konflikter og utfordringer med betydning for skolesamfunnet, hverdagslivet og det globale samfunnet. Filosofiske tenkemåter gir elevene redskaper til å analysere argumentasjon og påstander.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I KRLE handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om at elevene skal få utforske eksistensielle spørsmål og svar. Arbeidet med faget gir elevene kunnskap om menneskeverdet og hvordan dette forankres i ulike religioner og livssyn. Kristent menneskesyn gir fremtidshåp, det understreker alle menneskers verdi og at alle kan bety noe for andre, selv når de strever med å mestre livet. Faget bidrar til å utvikle elevenes evne til å reflektere over etiske spørsmål og problemstillinger som gjelder identitet, kjønn, seksualitet og psykisk helse, og setter dem i stand til å bygge fellesskap og ta ansvar for seg selv og andre.

Demokrati og medborgerskap

I KRLE handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene skal delta i etisk refleksjon og få øvelse i å innta ulike perspektiver og å handle til det beste for sine medmennesker. KRLE bidrar til å styrke elevenes evne til å håndtere utfordrende spørsmål og være åpne for andres synspunkter i et mangfoldig samfunn. Gjennom å delta i etisk refleksjon blir elevene i stand til å problematisere makt og utenforskap og til å stille spørsmål ved gjengse normer. Faget forbereder elevene til å bli ansvarlige samfunnsborgere med fokus på empati, nestekjærlighet og solidaritet.

Bærekraftig utvikling

I KRLE handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om at elevene skal utforske eksistensielle spørsmål og delta i etisk refleksjon over naturen og menneskets plass i den, med utgangspunkt i menneskets forvalteransvar og troen på Gud som skaper og opprettholder. Dette innebærer at elevene kan reflektere over hvordan menneske, miljø og samfunn påvirker hverandre, og over hvordan de kan ta ansvarlige valg.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i KRLE innebærer å kunne lytte til, fortelle om, presentere og samtale om faglige emner, og å kunne argumentere for egne synspunkter og innta ulike perspektiver. Det innebærer å kunne føre samtaler om kristen tro og etikk og eksistensielle spørsmål. Muntlige ferdigheter innebærer også å bruke fagspesifikke begreper til å utforske, drøfte og reflektere over fagets kunnskapsområder. Muntlige ferdigheter innebærer dessuten å kunne uttrykke ulike meninger og argumentere for disse ved hjelp av filosofiske samtaleformer og filosofisk samhandling og refleksjon. Utviklingen av muntlige ferdigheter går fra å kunne samtale om et emne til å kunne presentere og drøfte komplekse faglige problemstillinger. Dette innebærer i økende grad å kunne bruke fagbegreper til å uttrykke og vurdere egen forståelse. Muntlige ferdigheter innebærer også å gradvis utvikle evnen til å lytte til andre.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i KRLE innebærer å kunne bruke skrift- og billedspråk til å kommunisere og til å utvikle kunnskap om kristendommen, andre religioner, livssyn og etikk. Ferdigheten omfatter også å kunne utforske ulike syn og argumentere for og imot ulike standpunkter. Det omfatter også å kunne bruke fagspesifikke begreper i skriftlig arbeid og å kunne vurdere egen læring i arbeid med faglige tekster. Utviklingen av det å kunne skrive i faget går fra å kunne fortelle og beskrive til å kunne utforske faglige problemstillinger. Dette innebærer at elevene i skriftlige arbeider gradvis tar i bruk fagspesifikke begreper og ulike kilder for å utvikle kompetanse til å vurdere egen læring i arbeid med faglige tekster.

Å kunne lese

Å kunne lese i KRLE innebærer å oppleve, forstå, tolke og reflektere over bibeltekster og andre kristne tekster, enkeltvis og i sammenheng. Det innebærer å kunne finne fram i Bibelen og gjøre rede for dens forskjellige typer tekster. Å kunne lese i KRLE innebærer også å oppleve og forstå andre religiøse og filosofiske tekster. Det omfatter å reflektere over og tolke tekster,

illustrasjoner, symboler og andre uttrykk. Videre innebærer det å sammenligne og systematisere informasjon og vurdere kilder kritisk. Utviklingen av det å kunne lese i KRLE går fra å kunne forstå innholdet i enkle tekster til å kunne analysere og vurdere form og innhold i komplekse tekster og se dem i en bredere sammenheng. Dette innebærer i økende grad å forstå fagbegreper og å kunne finne, bruke og vurdere ulike kilder til informasjon.

Å kunne regne

Å kunne regne i KRLE innebærer å kunne bruke og forstå tidslinjer i møte med framstillinger av religioner og livssyn, med vekt på Bibelens historisitet og kirkens historie. Det innebærer også å forstå hvordan statistikk og tabeller kan brukes, inkludert statistisk materiale som omhandler kristendommens plass i samfunnet. Utviklingen av det å kunne regne i faget innebærer i økende grad å kunne forstå og reflektere over statistisk materiale og tabeller.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i KRLE innebærer å kunne innhente informasjon om religioner og livssyn fra digitale kilder og tolke og kritisk vurdere informasjonen. Det omfatter å kunne reflektere over hvordan digitale arenaer blir brukt til informasjon og påvirkning innen tro og livssyn. Digitale ferdigheter i KRLE innebærer også å kunne bruke digitale ressurser i eget skapende arbeid. Utviklingen av digitale ferdigheter i faget går fra å bruke enkle sammensetninger av tekst, lyd og bilder til å kunne lage og vurdere sammensatte digitale produkter for framstilling av faglige temaer. Digital dømmekraft utvikles gradvis gjennom økende grad av etisk refleksjon over hvordan digitale ressurser brukes.

Kompetansemål og vurdering

...

Kompetansemål etter 10. trinn

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

1

- utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen
- gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro
- samtale om hva det vil si å være en kristen
- presentere kristendommens utbredelse i dag
- gjøre rede for sentrale trekk ved noen religioner og deres utbredelse i dag, inkludert samers og andre urfolks religioner

2

- gjøre rede for noen viktige hendelser i kristendommens historie fra reformasjonen til vår tid
- utforske og drøfte hvordan kristendom inngår i historiske endringsprosesser globalt og nasjonalt

- undersøke og samtale om likheter og forskjeller og om fellesskap mellom ulike kristne trossamfunn
- utforske hvordan religioner inngår i historiske endringsprosesser globalt og nasjonalt
- 3
- gjøre rede for sentrale ideer fra livssynshumanisme og andre ikke-religiøse livssyn
- 4
- gjøre rede for religiøst mangfold og religiøse praksiser utenfor etablerte religionssamfunn
- 5
- bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen
- drøfte kristendommens forhold til andre religioner og sekulære livssyn
- bruke og drøfte fagbegreper om religioner og livssyn
- 6
- gjøre rede for hvordan Bibelen er blitt til og reflektere over hvordan den blir brukt og hvilke spor den har satt i vår kultur
- sammenligne og vurdere kritisk ulike kilder til kunnskap om kristendommen
- sammenligne og vurdere kritisk ulike kilder til kunnskap om religioner og livssyn
- 7
- gjøre rede for et kristent menneskesyn og den kristne etikkens forankring
- gjøre rede for og reflektere over syn på kjønn og seksualitet i kristendom
- reflektere over ulike syn på kjønn og seksualitet i noen religioner og livssyn
- 8
- utforske og presentere hvordan elementer fra kristendom og andre religioner og livssyn kommer til uttrykk i medier og kulturliv
- 9
- utforske etiske ideer fra sentrale skikkelser i filosofihistorien og anvende ideene til å drøfte aktuelle etiske spørsmål
- 10
- utforske andres perspektiv og håndtere uenighet og meningsbrytning
- 11
- reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til det å vokse opp og leve i et mangfoldig og globalt samfunn, med basis i kristen tro og etikk
- planlegge og gjennomføre et prosjekt til glede for mennesker utenfor skolen
- 12
- identifisere og drøfte etiske problemstillinger knyttet til ulike former for kommunikasjon
- 13
- identifisere og drøfte aktuelle etiske problemstillinger knyttet til menneskerettigheter, bærekraft og fattigdom, med basis i kristen tro og etikk og forvalteransvar.

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i KRLE på 8., 9. og 10. trinn når de undersøker og forstår kristendommen, andre religioner og livssyn og reflekterer over eksistensielle og etiske spørsmål. Elevene viser og utvikler også kompetanse når de anvender kunnskaper om kristendommen, andre religioner, livssyn og etikk i kjente og ukjente sammenhenger. Videre viser og utvikler de kompetanse når de bruker kilder på en kritisk måte, gjør rede for ulike standpunkter og reflekterer over spørsmål som det er stor uenighet om. Til sist viser og utvikler de kompetanse når de bruker og drøfter faglige begreper.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom muntlige, skriftlige, praktiske og digitale måter å arbeide med KRLE på. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i KRLE. Elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kunnskap om og forståelse for kristendommen, andre religioner, livssyn, etikk og filosofi.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i KRLE ved avslutningen av opplæringen etter 10. trinn. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i KRLE basert på kompetansen eleven har vist når eleven har brukt kunnskaper og ferdigheter i kombinasjon.

Vurderingsordning

10. trinn: Elevene skal ha én standpunkt karakter.
Eksamensordningene i fagene skal sendes på høring og ferdigstilles senere.

Kristendom i teori og praksis – noen refleksjoner

Gjennom undervisningen i KRLE, og kristendom spesielt, ønsker vi at elevene får møte levende kristen tro. God kunnskap om Bibelen og selve trosinnholdet er selvsagt viktig. Men kristen tro angår ikke bare *hodet* (teori og kunnskap), men også *hjertet* (praksis og kjennskap). Samtidig er mennesket en helhet av kropp, sjel og ånd. Derfor må også troens liv, det vil si kristne erfaringer og praksiser, få plass i rammen av kristendomsundervisningen. Vektleggingen av troens liv er forankret i dybdelæring i fagfornyelsen og vår skoles egenart. Dette kan ikke bare isoleres til et eget kompetansemål, eller avgrenses til visse faste aktiviteter som f.eks. skolegudstjenester, morgenandakt, kristendomsdag eller besøk av skolepresten. I stedet berører det selve pedagogikken; hvordan vi anvender og presenterer bibelstoffet, sang- og salmestoffet, katekismen osv. Stoffet låses ikke til et historisk «da», men aktualiseres i vårt «nå».

Noen eksempler:

Bibeltekster og katekismestoff	Historisk «da»	Aktualisert «nå»
2 Mos 3,1-10 Moses møter Gud i tornebusken.	Gud talte til Moses og gav ham oppdraget med å føre Israelsfolket ut av Egypt.	Gud taler fremdeles til mennesker og kaller oss til tjeneste for ham.
Herrens bønn / Matt 6,7-15 Jesus lærer disiplene å be.	Jesus gir disiplene en praksis å gå inn i, et mønster for deres egne frie bønner.	Vi praktiserer det Jesus har lært oss, og ber faste og frie bønner i klassen, i kirken, hjemme, alene og i fellesskap med andre.
Nattverden / Luk 22	Jesus holdt måltid med disiplene sine i påsken, og omtolket det jødiske påskemåltidet til minne om ham selv.	Vi praktiserer det Jesus har lært oss, og søker nattverden så ofte vi kan og det den gir oss: tilgivelse, nytt liv og fellesskap med Gud og hverandre.
Luk 15,11-32 Sønnen som kom hjem.	Jesus fortalte tre lignelser da fariseerne kritiserte ham for at han tok imot tollere og syndere og spiste med dem (Luk 15,2-3).	Lignelsen viser oss hvordan Gud er som Far. Når vi kommer til hans hus, eller noen vender om til ham på nytt eller for første gang, tar han imot oss også på samme måte. Festen er et bilde på nattverden og den himmelske festen i Guds rike.
Skriftemålet / Joh 8,2-11 Jesus og kvinnen som ble grepet i ekteskapsbrudd.	Jesus tilga kvinnen, forløste henne fra skammen og reiste henne opp til et nytt liv.	Jesus tilgir våre synder også, setter oss fri fra skammen og peker på en ny og bedre livsvei.

Lokal DELK-plan i KRLE 8. trinn

KOMPETANSEMÅL Eleven skal kunne:	LÆRINGSMÅL Eleven skal kunne:	Kjerneelementer Forslag til tverrfaglige tema	LÆRESTOFF Tro som bærer 8 Utenat Andre bibelvers / bibeltekster Sentrale kristne begreper Sanger/salmer fra liste Tips	ÅRSPLAN / TEMPOPLAN (fylles ut av lærer)
7a gjøre rede for et kristent menneskesyn og den kristne etikkens forankring	<ul style="list-style-type: none"> • beskrive noen trekk ved tiden vi lever i, som kan påvirke selvbildet vårt og hva vi tenker om vår verdi • gjøre rede for hva Bibelen sier om menneskets verdi • si noe om forholdet mellom Bibelens budskap om vår verdi og det vi møter rundt oss 	Kjerneelementer: Utforsking av eksistensielle spørsmål og svar Forslag til tverrfaglig tema: Folkehelse og livsmestring	<u>Kapittel 1 Hvem er jeg, egentlig?</u> Andre bibelvers: Salme 139: Herre, du ransaker meg ... Mark 8,36 Hva gagnar det et menneske om det vinner hele verden ... Fil 1,6: Og jeg er trygg på at han som begynte sin gode gjerning ... Salme 139,24: Dine øyne så meg da jeg var et foster ... Sanger/salmer fra liste: 772 Fader, du har skapt meg	
1a utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen 1b gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro	<ul style="list-style-type: none"> • begrunne hvorfor Bibelen gir kunnskap om Gud og mennesket • forklare hva det betyr at Gud er skaper • forklare hvorfor menneskene ble skapt som kvinne og mann 	Kjerneelementer: Kunnskap om kristen tro og praksis Forslag til tverrfaglig tema: Bærekraftig utvikling	<u>Kapittel 2 Gud, mennesket og det onde</u> <u>Kap. 2.1 Gud skaperen og mennesket</u> Utenat: 1.trosartikkel Andre bibeltekster / bibelvers: 1 Mosebok Salme 8	

<p>5a bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</p>	<ul style="list-style-type: none"> gjøre rede for hva det betyr at menneskene er skapt i Guds bilde beskrive hvilket oppdrag og ansvar menneskene fikk i skaperverket beskrive hva som er forskjellen mellom mennesker og dyr forklare hvorfor en dag i uken ble en hviledag 		<p>1 Mos 1,27: Og Gud skapte mennesket i sitt bilde ... 1 Mos 1,28: Gud velsignet dem og sa.. 1 Mos 2,15: Så tok Herren gud mennesket og satte det... til å dyrke og passe...</p> <p>Sentrale kristne begreper: Gud Faderen Skapelse Åpenbaring Hellig</p> <p>Sanger/salmer fra liste: 154 Herre Gud ditt dyre navn og ære</p>	
<p>1a utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</p> <p>1b gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</p> <p>5a bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</p>	<ul style="list-style-type: none"> fortelle hva som kjennetegner Edens hage beskrive hvordan forholdet mellom Eva og Adam ble ordnet forklare hvem fristeren er beskrive hvordan menneskene ble fristet gjøre rede for konsekvensene av at menneskene var ulydige mot Gud 	<p>Kjerneelementer: Kunnskap om kristen tro og praksis</p> <p>Forslag til tverrfaglig tema: Bærekraftig utvikling</p>	<p><u>Kap. 2.2 Mennesket og det onde</u></p> <p>Andre bibeltekster / bibelvers: 1 Mosebok 2-3 Jes 1,18: Kom, la oss gjøre opp vår sak, sier Herren! Jer 29,11: For jeg vet hvilke tanker jeg har med dere ...</p> <p>Sentrale kristne begreper: Synd og syndefall</p>	
<p>1a utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</p> <p>1b</p>	<ul style="list-style-type: none"> beskrive hvordan ondskapen utviklet seg etter syndefallet beskrive hva Gud gjorde for å stanse ondskapen og hvilket håp han gav om at noe nytt skulle skje 	<p>Kjerneelementer: Kunnskap om kristen tro og praksis</p>	<p><u>Kap. 2.3 Ondskap og håp</u></p> <p>Utenat: Matt 11,28: Kom til meg alle dere ...</p> <p>Andre bibeltekster / bibelvers: 1 Mosebok 4-11</p>	

<p><i>gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</i></p> <p>5a <i>bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</i></p>		<p>Forslag til tverrfaglig tema:</p> <p>Folkehelse og livsmestring</p>	<p>Jes 55,6: Søk Herren mens han... Åp 21,1: Og jeg så en ny himmel og en ny jord ...</p> <p>Sentrale kristne begreper: Forsakelse Håp</p> <p>Sanger/salmer fra liste: 948 Jeg tror på jordens forvandling 478 Blott en dag 601 Jeg går til himmelen, der er..</p>	
<p>1a <i>utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</i></p> <p>1b <i>gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</i></p> <p>1c <i>samtale om hva det vil si å være en kristen</i></p> <p>5a <i>bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • beskrive særtrekk ved byen Ur • gjøre rede for hvilke løfter Gud gav Abraham • forklare hvilken betydning Abraham skulle få for alle andre folkeslag • forklare hvorfor Abraham tvilte på Guds løfter • gjøre rede for hvem Hagar og Ismael var • forklare hvorfor Ismael ble kalt «løftessønnen» 	<p>Kjerneelementer:</p> <p>Kunnskap om kristen tro og praksis</p>	<p><u>Kapittel 3 Starten på en ny historie</u></p> <p><u>3.1.Stamfar Abraham</u></p> <p>Utenat: Luk 1,37: For ingen ting er umulig for Gud</p> <p>Andre bibeltekster: 1 Mos 12 1 Mos 15-18,15 1 Mos 21,1-22 1 Mos 22,1-19</p> <p>Sentrale kristne begreper: Velsignelse Tro Offer</p> <p>Sanger/salmer fra liste: 141 Dine løfter er mange</p>	
<p>1a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • beskrive hvordan Abrahams slekt vokste 	<p>Kjerneelementer:</p>	<p><u>Kap. 3.2 Moses</u></p> <p>Utenat:</p>	

<p><i>utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</i></p> <p>1b <i>gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • forklare hvorfor Abrahams etterkommere slo seg ned i Egypt • kunne gjøre rede for hvordan Abrahams etterkommere ble behandlet av egypterne • kunne fortelle om Moses sin fødsel, barndom og ungdom • kunne redegjøre for hva Gud ville bruke Moses til • forklare hvorfor Israelsfolket fikk forlate Egypt • gjøre rede for hva som skjedde på Sinaifjellet • forklare hvorfor folket danset rundt gullkalven 	<p>Kunnskap om kristen tro og praksis</p>	<p>De ti bud (Katekismen)</p> <p>Andre bibeltekster: 2 Mos 2,1-10 2 Mos 3-4 2 Mos 14 2 Mos 19-20</p> <p>Sentrale kristne begreper: Hellig</p>	
<p>1a <i>utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</i></p> <p>1b <i>gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</i></p> <p>5a <i>bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • forklare hvilken betydning løftet til Abraham hadde for innvandringen i Israel • gjøre rede for hvem som styrte Israelsfolket før de fikk en konge • forklare hvorfor Saul ble forkastet som konge • beskrive hvordan David ble utpekt til konge • beskrive hvilke oppdrag profeten Natan fikk 	<p>Kjerneelementer:</p> <p>Kunnskap om kristen tro og praksis</p>	<p><u>Kap. 3.3 Israelsfolket, kong David og løftene</u></p> <p>Andre bibeltekster / bibelvers: Salme 23: Herren er min hyrde ... Salme 51: Vær meg nådig, Gud, i din kjærlighet ... Luk 2,10-12: Men engelen sa til dem: «Frykt ikke, ... 5 Mos 31,8: Herren selv skal gå foran... Jos 1,9: Jeg har jo sagt deg: Vær modig..</p> <p>Sentrale kristne begreper: Synd Tilgivelse</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> gjøre rede for hvilken stor synd David gjorde og hva som skjedde i etterkant gjøre rede for hva kong Salomo var kjent for forklare hvorfor Israelsfolket ble splittet i to riker gjøre rede for hvorfor Gud begynte å tale om at noe nytt måtte skje 			
<p>1a utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> gi en oversikt over de poetiske bøkene og visdomsbøkene i Det gamle testamentet beskrive noen viktige tema i disse bøkene forklare hvordan disse tekstene ble brukt 	<p>Kjerneelementer: Kunnskap om kristen tro og praksis</p>	<p>Kapittel 4 Tekster til høytid og hverdag</p> <p>Andre bibeltekster: De poetiske bøkene: Salmenes bok, Klagesangene, Høysangen, Salomos ordspråk</p> <p>Visdomsbøkene: Salomos ordspråk, Jobs bok, Forkynneren</p> <p>Sentrale kristne begreper: Lovsang og lovprisning</p> <p>Sanger/salmer fra liste: 454 Jeg løfter mine øyne opp til fjellene 457 Vår Gud han er så fast en borg</p>	
<p>1a utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> forklare hva som menes med åpenbaring vise at GT blir oppfylt i NT finne sitater i NT fra GT 	<p>Kjerneelementer: Kunnskap om kristen tro og praksis</p>	<p>Kapittel 5 Hvem er Jesus?</p> <p>Kap. 5.1 Jesu fødsel og barndom</p> <p>Utenat: Joh 14,27: Fred etterlater jeg dere... Hebr 13,8: Jesus Kristus er i dag og i ...</p>	JUL

<p>1b gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</p> <p>5a bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • beskrive de politiske og religiøse forholdene på Jesu tid • gjøre rede for hvilke skrifter som forteller om Jesus • gjengi hovedtrekk i fortellingen om Jesu fødsel • forklare hva som var spesielt med Jesu fødsel • si noe om Jesus barndom og oppvekst 		<p>Andre bibeltekster / bibelvers: Luk 2,1 - 20 (juleevangeliet) Jes 7,14: Derfor skal Herren selv gi dere et tegn ... Jes 53,1-3: Hvem trodde budskapet vi fikk? Hvem ble Herrens arm åpenbart for ... Jes 9,6: Et barn er oss født, ...</p> <p>Sentrale kristne begreper: Jesus Messias Sønnen Evangelium</p> <p>Sanger/salmer fra liste: 203 Navnet Jesus 1 Folkefrelser til oss kom 4 Gjør døren høy 38 Deilig er jorden</p>	
<p>1a utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</p> <p>1b gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</p> <p>5a bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • forklare hvem døperen Johannes var • fortelle om Jesu dåp og fristelse • gjøre rede for hvordan Jesus samlet disipler omkring seg, og hvorfor han gjorde det • kunne gjøre rede for sentrale begreper ved sakramentene • forklare hva dåpen er og hva den gir 		<p><u>Kap. 5.2 Jesus starter opp</u></p> <p>Utenat: Mark 10,14-15: La de små barna komme til meg ... Matt 28,18-20: Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler ...</p> <p>Sentrale begreper: Misjonær Nådemiddel Sakrament Dåp</p> <p>Sanger/salmer fra liste: 893 Det skjer et under i verden 279 Fylt av glede over livets under</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • forklare barnedåp og voksendåp • forklare åndsdaap 		<p>Tips: Luthers lille katekisme</p>	
<p>1a <i>utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</i></p> <p>1b <i>gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</i></p> <p>5a <i>bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • gjengi hva Jesus talte om i Nasaret-synagogen • forklare hvordan barn kunne være et forbilde for voksne • gjengi hvordan Jesus møtte de utstøtte i samfunnet • forklare hvorfor fariseerne og de skriftlærde ble Jesu motstandere • kjenne til og gjengi hovedinnholdet i noen av Jesu lignelser • kjenne til innholdet i Bergprekenen • beskrive særpreget ved disiplenes liv og tjeneste 	<p>Kjerneelementer:</p> <p>Kunnskap om kristen tro og praksis</p> <p>Forslag til tverrfaglig tema:</p> <p>Demokrati og medborgerskap</p>	<p>Kap. 5.3 Jesus taler og underviser</p> <p>Utenat: 2 Kor 12,9a: Min nåde er nok for deg ... Matt 6,9b-13 Herrens bønn (Vår Far)</p> <p>Andre bibeltekster / bibelvers: Matt 5-7 Bergprekenen Matt 10 Apostlene sendes ut Luk 11,1-13 Jesus lærer disiplene å be Joh 1,12: Men alle som tok imot han ... Fil 2,6-11: Han var i Guds skikkelse ... fornedret seg selv...hver tunge bekjenne...</p> <p>Sentrale kristne begreper: Bønn Nåde Omvendelse Apostel (disippel)</p> <p>Tips: Luthers lille katekisme</p>	
<p>1a <i>utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</i></p> <p>1b <i>gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • gjengi hovedinnholdet i et utvalg av Jesu undere • gjøre rede for ulike reaksjoner på Jesu undere • forklare hvorfor Jesus gjorde under 		<p>Kap. 5.4 Jesus gjør under</p> <p>Utenat: Luk 1,37: For ingenting er umulig for Gud</p> <p>Andre bibeltekster: Luk 5,12-16 Den spedalske mannen Luk 5,17- 26 Den lamme mannen Luk 7,11-17 Jesus oppvekker enkens sønn Luk 8,22-25 Jesus stiller stormen</p>	

			<p>Luk 9,10-17 Jesus metter fem tusen Joh 11,1-44 Jesus vekker opp Lasarus</p> <p>Sentrale kristne begreper: Tro Under</p>	
<p>1a <i>utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</i></p> <p>1b <i>gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</i></p> <p>5a <i>bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • beskrive hvilke rykter som gikk om Jesus • gjøre rede for hva disiplene tenkte om Jesus • forklare hvorfor motstanden mot Jesus økte • gjøre rede for innstiftelsen av nattverden • kunne gjøre rede for sentrale begreper ved sakramentene • forklare hva nattverden er og gir • forklare forskjellige nattverds syn (Luthers lære, reformert lære) • gjøre rede for hva Jesus ble anklaget for • beskrive Pilatus sin rolle i oppgjøret om Jesus • forklare betydningen av Jesu død og oppstandelse 	<p>Kjerneelementer:</p> <p>Kunnskap om kristen tro og praksis</p> <p>Forslag til tverrfaglig tema:</p> <p>Folkehelse og livsmestring</p>	<p><u>Kap. 5. Jesu død og oppstandelse</u></p> <p>Utenat: Luk 22,19-20: Så tok han et brød ... Joh 11,25-26: Jeg er oppstandelsen og livet ... Joh 14,6: Jesus sier: «Jeg er veien, sannheten og livet ...» 2.trosartikkel</p> <p>Andre bibeltekster / bibelvers: Jes 52,13-53,12: Herrens lidende tjener Luk 22-24 (Jesus lidelse og død) Joh 20, 24-31 (Tomas tvileren) 1 Kor 15,14-15 Men er ikke Kristus stått opp ... 1 Joh 1,9: Men dersom vi bekjenner ... 1 Joh 3,16: Hva kjærlighet er har vi lært av at Jesus gav sitt liv for oss Jes 53,4-9: Sannelig, våre sykdommer tok han ... Joh 1,29: Se Guds lam som bærer bort verdens synd ... Nattverd (Katekismen) Luk 22,19-20: Så tok han et brød ... 1 Kor 15,3-8: For først og fremst overgav jeg til dere det jeg selv har tatt imot ...</p> <p>Sentrale kristne begreper: Bekjenne, bekjennelse Djevelen</p>	PÅSKE

			<p>Faste Frelse, Frelser Jesus Kristus Nåde Offer Kors Oppstandelse Evig liv Nådemiddel Sakrament Nattverd</p> <p>Sanger/salmer fra liste: 388 Jeg har en venn som har gitt sitt liv 862 På grunn av din nåde 252 Å, fikk jeg kun være den minste kvist 323 Du ber oss til ditt alterbord 328 Vårt alterbord er dekket 895 Når vi deler det brød 897 Hellige mysterium 106 Han er oppstanden, halleluja! 838 Jesus for världen givit sitt liv 98 Jesus lever, graven brast</p> <p>Tips: Luthers lille katekisme</p>	
<p>1c samtale om hva det vil si å være en kristen</p> <p>5a bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</p>	<ul style="list-style-type: none"> slå opp i Bibelen og trene seg på å bruke bibelordbok for å finne svar på hva Bibelen sier i ulike problemstillinger gjøre rede for hva synden gjør med menneskenes forhold til Gud 	<p>Kjerneelementer: Utforskning av eksistensielle spørsmål og svar</p> <p>Forslag til tverrfaglig tema: Folkehelse og livsmestring</p>	<p><u>Kapittel 6 Hva vil det si å være en kristen?</u></p> <p>Utenat: Joh 3,16: For så høyt har Gud elsket verden ... Jes 40,29: Han gir den trettede kraft ... Matt 6,33: Søk først Guds rike og hans rettferdighet</p> <p>Andre bibeltekster / bibelvers:</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • beskrive hva som er Guds frelsesplan • forklare hva menneskene får av Gud når de blir frelst • beskrive hvordan menneskene kan ta imot Guds gave • forklare hvorfor det er viktig for en kristen å tilhøre en menighet 		<p>Matt 4,17 Vend om ... Matt 6,24: Ingen kan tjene to herrer ... Luk 15,11-32 Sønnen som kom hjem 1 Joh 1,8-9 Sier vi at vi ikke har synd ... Joh 3,1-21 (Nikodemus) Esek 36,26-27 Jeg gir dere et nytt hjerte ... Ef 2,8-9 For av nåde er dere frelst ... Apg 9,1-25 Saulus ved Damaskus De fire B-er</p> <p>Sentrale kristne begreper: Djevelen Gud / Faderen Guds rike Synd Bekjenne, bekjennelse Syndenes tilgivelse Frelse Evangelium Forsakelse Forsoning Fortapelse Gjenfødelse Helvete Miskunn Nåde Nådemiddel Nattverd Rettferdiggjørelse</p> <p>Sanger/salmer fra liste: 778 Ingen er så trygg i fare 912 Du omgir meg på alle sider 964 Der det nye livet lever</p> <p>Tips: www.opendoors.no www.stefanus.no</p>	
--	---	--	--	--

<p>6a gjøre rede for hvordan Bibelen er blitt til og reflektere over hvordan den blir brukt og hvilke spor den har satt i vår kultur</p> <p>6b sammenligne og vurdere kritisk ulike kilder til kunnskap om kristendommen</p> <p>5a bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lese ulike Bibelvers i lys av hverandre og reflektere over hva det betyr for eget liv • reflektere over hva det betyr at Bibelen er Guds ord og vår autoritet og retningsgivende for vårt liv • gjøre rede for forholdet mellom GT og NT • kjenne til hovedinndelingen av GT • kjenne til hovedinndelingen av NT • kjenne til hvordan Bibelen ble overlevert fra generasjon til generasjon • kjenne til hvilke originalspråk Bibelen er skrevet på • gjøre rede for hvilken betydning boktrykkerkunsten fikk for lesingen av Bibelen 	<p>Kjerneelementer:</p> <p>Kjennskap til kristen tro og praksis</p>	<p><u>Kapittel 7 Bibelen</u></p> <p>Utenat: Rom 1,16: For jeg skammer meg ikke over evangeliet. Det er en ...</p> <p>Andre bibeltekster: Katekismen 2 Tim 3,16: Hver bok i Skriften er innblåst av Gud og nyttig til opplæring ... Matt 4,4: Mennesket lever ikke av brød alene ... Luk 21,33: Himmelen og jord skal forgå, men ...</p> <p>Sanger/salmer: 263 Guds ord det er vårt arvegods</p> <p>Sentrale kristne begreper: Bibelen Evangelium Åpenbaring Åndelig Katekisme</p> <p>Tips: http://www.wycliffe.no/ The Bible project The Bible Series</p>	
<p>5a bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</p> <p>7a gjøre rede for et kristent menneskesyn og den</p>	<ul style="list-style-type: none"> • forklare hva etikk og moral betyr • beskrive hva moralske valg krever av oss 	<p>Kjerneelementer:</p> <p>Etisk refleksjon</p> <p>Forslag til tverrfaglig tema:</p> <p>Folkehelse og livsmestring</p>	<p><u>Kapittel 8 Kristen etikk: Å tenke og handle rett</u></p> <p>Utenat: Salme 119,9: Hvordan holder den unge sin sti ren? Ved å ta vare på dine ord. Matt 7,12: Den gylne regel</p> <p>Andre bibelvers:</p>	

<p><i>kristne etikkens forankring</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • forklare hva samvittigheten er og hvilken hjelp den gir oss • gjengi den gyldne regel og tenke over hva den kan bety for møtet med moralske spørsmål 		<p>Apg 5,26-29: En skal lyde Gud mer enn mennesker Mark 7,20-23: Det som går ut fra mennesket, det gjør mennesket urent ... Matt 6,33: Søk først Guds rike... Rom 15,1-3: ... bære de svakes svakheter ... det som er godt for vår neste Rom 12,10: Elsk hverandre inderlig som søsken, ... De 10 bud (Katekismen)</p> <p>Sentrale kristne begreper: Gudsfrykt</p>	
<p>5a <i>bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</i></p> <p>7a <i>gjøre rede for et kristent menneskesyn og den kristne etikkens forankring</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • forklare hvilken betydning skapelsen og syndefallet har for kristen etikk • gjengi det dobbelte kjærlighetsbudet • beskrive hva det vil si å elske Gud • forklare hvem som er «min neste» • gjengi hvilke av de ti bud som gjelder min neste • forklare hva det vil si å være moralsk ansvarlig • forklare hva tilgivelse betyr og hvorfor straff kan være nødvendig 	<p>Kjerneelementer: Etisk refleksjon</p> <p>Forslag til tverrfaglig tema: Demokrati og medborgerskap</p>	<p><u>Kapittel 9 Kristen etikk: Hva er rett, og hva er galt?</u></p> <p>Utenat: Joh 3,16: For så høyt har Gud elsket verden at ...</p> <p>Andre bibelvers: Ordsp 4,23: Bevar ditt hjerte framfor alt du bevarer ... Salme 32 Luk 10,30-37: Den barmhjertige samaritan Salme 32,8: Jeg vil gjøre deg vis og lære deg den veien du skal gå. Jes 55,8: For mine tanker er ikke deres tanker, og deres veier er ikke ... De 10 bud (Katekismen)</p> <p>Sentrale kristne begreper: Nestekjærlighet Tilgivelse</p>	

			<p>Sanger/salmer fra liste: 670 Himmelske Far, du har skapt oss 645 La oss vandre i lyset</p>	
<p>11a <i>reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til det å vokse opp og leve i et mangfoldig og globalt samfunn, med basis i kristen tro og etikk</i></p> <p>10 <i>utforske andres perspektiv og håndtere uenighet om meningsbrytning</i></p> <p>5a <i>bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> gjøre rede for hva respekt og toleranse er forklare hva som kreves for å bygge opp toleranse overfor mennesker du er dypt uenig med begrunne hvorfor kunnskap om andre religioner og livssyn er viktig i dag. 	<p>Kjerneelementer:</p> <p>Kjennskap til religioner og livssyn</p> <p>Utforsking av religioner og livssyn med ulike metoder</p> <p>Forslag til tverrfaglig tema:</p> <p>Demokrati og medborgerskap</p>	<p><u>Kapittel 10 Toleranse i møte med andre religioner og livssyn</u></p> <p>Utenat: Matt 22,37: Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte ...</p> <p>Andre bibeltekster: Matt 5,44-48 Luk 10,25-37 Rom 12,10: Elsk hverandre inderlig ...</p> <p>Sentrale kristne begreper: Hellig</p>	
<p>1e <i>gjøre rede for sentrale trekk ved noen religioner og deres utbredelse i dag – jødedommen</i></p> <p>5b <i>drøfte kristendommens forhold til andre religioner (og sekulære livssyn)</i></p> <p>5c</p>	<ul style="list-style-type: none"> forklare hva jødisk tro er gi en oversikt over mangfoldet i jødedommen gjøre rede for viktige hendelser i jødedommens historie gjøre rede for jødedommens møte med islam gjøre rede for hvorfor og hvordan jøder er blitt forfulgt 	<p>Kjerneelementer:</p> <p>Kjennskap til religioner og livssyn</p> <p>Utforsking av religioner og livssyn med ulike metoder</p>	<p><u>Kapittel 11: Møte med jødedommen</u></p> <p>Utenat: 4 Mos 6,24-26: Herren velsigne deg og bevare deg! Herren la ...</p> <p>Andre bibelvers: 5 Mos 31,8: Herren skal selv gå foran deg ... Job 35,14: Selv når du sier at du ikke ser ham, ser han ...</p> <p>Sentrale kristne begreper: Jesus</p>	

<p><i>bruke og drøfte fagbegreper om religioner og livssyn</i></p> <p>6c <i>sammenligne og vurdere kritisk ulike kilder til kunnskap om religioner og livssyn</i></p> <p>8 <i>utforske og presentere hvordan elementer fra kristendom og andre religioner og livssyn kommer til uttrykk i medier og kulturliv</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • beskrive jødedommens utbredelse i dag, i Norge og i verden for øvrig • beskrive særpreget ved jødisk kunst, arkitektur og musikk • beskrive og reflektere over både forskjeller og likheter mellom jødedom og kristen tro 		<p>Sanger/salmer fra liste: 931 Hevenu shalom alechem</p>	
<p>1b <i>gjøre rede for og reflektere over sentrale momenter i kristen tro</i></p> <p>1a <i>utforske og presentere hovedtrekkene i den store bibelske fortellingen</i></p> <p>5a <i>bruke og drøfte fagbegreper i kristendommen</i></p> <p>11b <i>planlegge og gjennomføre et prosjekt til glede for mennesker utenfor skolen</i></p>		<p>Kjerneelementer: Kunnskap om kristen tro og praksis</p>	<p>Misjonsprosjektet Pensum kap. 10, Tro som bærer 9. trinn</p> <p>Gudstjeneste I samarbeid med skoleprest, arrangere gudstjeneste for ungdomsskolen.</p> <p>Skole/kirkesamarbeid være med på gudstjeneste</p> <p>Kristendomsdag Retningslinjer for kristendomsdagen og skolens dag i kirken</p> <p>Musikkuka (Granly)</p> <p>Sentrale kristne begreper: Gudstjeneste Lovsang / lovprisning</p>	

ARBEIDSMÅTER / METODER
Gjennomgang av pensumboka Tro som bærer 8, 9 og 10
Forelesning faglærer
Egenstudier av pensum og søk på kilder /kildekritikk
Gruppearbeid
Bruk av filmer, powerpointer, serier, nettsteder med aktuell tematikk
Besøk av prest, helsesykepleier, misjonærer, ledere i trossamfunn
Utenatføring (trosbekjennelse, Herrens bønn (Vår Far) m.m.)
Ekspedisjoner til ulike menigheter, trossamfunn, diakonale prosjekter etc.
Bruk av sanger/salmer og Bibelvers i undervisningen
VURDERINGSMÅTER
Presentasjoner, filmer, lydfiler, podcast eller andre muntlige fremføringer
Gjennomføring av praktiske prosjekter
Muntlige prøver, gruppesamtaler, diskusjoner, fagsamtaler, intervju-samtaler i klasserom
Innlevering av skriftlige arbeid; artikler, presentasjoner etc.
Tradisjonelle prøver, digitale vurderingsverktøy
Elevvurdering/kameratvurdering
RESSURSER Flere av de foreslåtte ressursene er satt inn etter forslag fra lærere, og ikke nødvendigvis vurdert og «godkjent» til bruk i DELKs skoler. Den enkelte lærer må vurdere bruken på samme måte som andre ressurser en ønsker å benytte.
BØKER
Alv, Magnus (2020) <i>Hans Nielsen Hauge – mannen som forandret Norge</i> . Proklamedia forlag.

Chapman, G (2001): <i>Kjærlighetens fem språk: hvordan uttrykke hjertevarme overfor den du er glad i</i> . Oslo, Lunde forlag.
Edsinger, Ewert og Wellstam (2020) <i>Guttogjente</i> . 2. Utg. Guttogjente.no
Gjerpe, Otto(1995) <i>Menigheten fra Grevskapet</i> . Delkforlaget.
Hellenes, Ingvild et red. (2017) <i>Grill en kristen</i> . Lunde forlag.
Holt og Kallevik (2012) <i>Horisonter 10</i> , Gyldendal forlag
Varhaug, Trond (2016) <i>Det meste som skjer, er usynlig</i> . Lunde forlag.
Mæland, Jens Olav (2000) <i>Konkordieboken – den evangeliske lutherske kirkes bekjennelsesskrifter</i> . Lunde forlag.
Gabriel, Geaves et Larsen (2007)... <i>ismer, verdens religioner</i> . Orion forlag.
FILMER/serier
<i>Paul, Apostle of Christ</i> (2018), Affirm films
<i>BIBELEN; Paulus</i> (2000), Brandrup & Lockyer. Kristenfilm.com
<i>Kautekeinoopprøret</i> (2008), Nikkel Gaup
<i>Luther</i> (2003), Motion Pictures
<i>Our planet</i> . Netflix, dokumentar om planeten vår.
<i>The Bible Series</i> (Mini Tv serie), DVD eller Netflix
<i>The Bible project</i> , https://bibleproject.com/Norwegian/
<i>The Chosen</i> https://watch.angelstudios.com/thechosen
<i>Risen</i> (2016) https://www.imdb.com/title/tt3231054/
<i>Fireproof</i> (2008) Kendrick – film om ekteskap (9. trinn). Kompetansemål 8b https://www.imdb.com/title/tt1129423/
<i>War Room</i> (2015) Kendrick -film om bønn. Kompetansemål 1b+c https://www.imdb.com/title/tt3832914/?ref=fn_al_tt_1
SANGER

Salmer "Salmeboka minutt for minutt" <https://tv.nrk.no/serie/salmeboka-minutt-for-minutt>
«Frihet» <https://www.youtube.com/watch?v=O7KMZgnniT4>
«Hjerteslag» <https://www.youtube.com/watch?v=XRehqLQBPbw>
«Så dyp en kjærlighet» <https://www.youtube.com/watch?v=zBL2aL1sXyM>
«Reckless love» <https://www.youtube.com/watch?v=Sc6SSHuZvQE>
«Hellig er ditt navn» <https://www.youtube.com/watch?v=tr2YGC7AkVU>
«Hyll deg frelser og forsoner»; <https://www.youtube.com/watch?v=4gEIAO6oNRg>
«Navnet Jesus» https://www.youtube.com/watch?v=ua8_KnhPz-E

NETTRESSURSER

<http://Tidslinjen.bibel.no>

<https://damaris-skole-grs.no/>

Tro som bærer: <https://damaris-skole-grs.no/tro-som-baerer/>

<http://katekismusinspiration.dk/emne/katekismus-updated/>

Bufdir.no (2020) [https://bufdir.no/Foreldrehverdag/Samliv og familie/De fem kjarlighetsprakene/](https://bufdir.no/Foreldrehverdag/Samliv_og_familie/De_fem_kjarlighetsprakene/)

<http://www.fagsider.org/kirkehistorie/tabell/kirkesamfunn.htm> (kirkesamfunn kap 9)

<http://bibel.no>

«Bibelen lett å lese»: <https://bibel.no/nettbibelen?slang=bokmalez>

<http://Wycliffe.no>

<http://www.fagsider.org/kirkehistorie/tabell/kirkesamfunn.htm>

<http://opendoors.no>

<http://stefanus.no>